

any course begins if there are NES teachers working for the institute. They should also offer training sessions for NES teachers who have little experiences teaching students from a different culture. Second, the school might consider having a NES teacher team up with a local teacher or teaching assistant to

make the instruction more effective. Third, both NES teachers and local teachers are suggested to rethink their roles and adjust self-expectation as the world changes rapidly. The most direct way to close the conceptual gap between the teacher and students is to take time to discuss it.

REFERENCES:

1. Astor A. A Qualified non-native English-speaking teacher is second to none in the Field. *TESOL Matters*. 2000. № 10 (2). P. 132.
2. Clark E., Paran A. The Employability of Non-native-speaker Teachers of EFL: A UK survey. *System*. 2007. № 35 (4). P. 407–430.
3. Cook V.J. Going beyond the Native Speaker in Language Teaching. *TESOL Quarterly*. 1999. № 33 (2). P. 185–209.
4. Dornyei Z. *Motivational strategies in the classroom*. Cambridge: UK. Cambridge University Press, 2001. P. 67.
5. Ebele T. The cultural capital of waiyuoren English teachers. *The Proceedings of the Eighth International Symposium on English Teaching*. Taipei, 1999. P. 331–340.
6. Falk J. *Linguistics and Language: A survey of basic concepts and implications*. Hoboken, NJ: John Wiley and Sons, 1978. P. 45.
7. Lasagabaster D., Sierra J.M. What do Students Think about the Pros and Cons of Having a Native Speaker Teacher? In E. Llurda. *Non-native language teachers: Perceptions, challenges, and contributions to the profession*. New York, NY: Springer, 2005. P. 217–242.
8. Mahboob A. Native or nonnative: What do the students think? In L.D. Kamhi-Stein. *Learning and teaching from experience: Perspectives on nonnative English-speaking professionals*. Ann Arbor, MI: University of Michigan Press, 2004. P. 121–147.
9. Medgyes P. Native or Non-native: Who's worth more? *ESL Journal*. 1992. № 46 (4). P. 340–349.
10. Phillipson R. *Linguistic Imperialism*. Oxford: Oxford University Press, 1992. P. 65.
11. Rampton B. Displacing the native speakers: expertise, affiliation and inheritance. *ELT Journal*. 1990. № 44 (2). P. 97–100.
12. Scovel J. English teaching in China: A historical perspective. *Language Learning and Communication*. 1983. № 2 (1). P. 105–109.

УДК 811.111'276.2:'373.43

СТРУКТУРНІ ТИПИ РИМОВАНИХ НЕОСЛЕНГІЗМІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ПОЧАТКУ XXI СТОЛІТТЯ

STRUCTURAL TYPES OF RHYMING SLANG NEOLOGISMS IN THE ENGLISH LANGUAGE OF THE EARLY 21ST CENTURY

Борис Д.П.,

*кандидат філологічних наук,
викладач кафедри англійської філології і перекладу
Київського національного лінгвістичного університету*

Стаття присвячена визначенню структурних типів римованих неосленгізмів, тобто сленгових одиниць, які поповнили англійську мову на початку XXI століття. Встановлено мовні рівні, які є основою структурної типологізації досліджуваних одиниць. Для найбільш кількісно представлених фраземних римованих неосленгізмів ідентифіковано синтаксичні моделі та субмоделі, за якими вони творяться, а також простежено продуктивність кожної. Пропоземні римовані неосленгізми проаналізовано з позицій голофразису.

Ключові слова: неосленгізм, римована субституція, фраземний римований неосленгізм, лексемний римований неосленгізм, пропоземний римований неосленгізм.

Статья посвящается определению структурных типов рифмованных неосленгизмов, то есть сленговых единиц, пополнивших английский язык в начале XXI века. Устанавливаются языковые уровни, которые составляют основу структурной типологизации исследуемых единиц. Для наиболее количественно представленных фраземных рифмованных неосленгизмов идентифицируются синтаксические модели и субмодели, согласно которым они образованы, а также прослеживается продуктивность каждой. Пропоземные рифмованные неосленгизмы анализируются с позиций голофразиса.

Ключевые слова: неосленгизм, рифмованная субституция, фраземный рифмованный неосленгизм, лексемный рифмованный неосленгизм, пропоземный рифмованный неосленгизм.

The aim of the article is to identify the structural types of rhyming slang neologisms, which replenished the English language in the early 21st century. The language levels serving as a basis for the structural typology of the studied units are established. Within the phrasemic rhyming slang neologisms as the most numerous group, the syntactic models and submodels on which they were formed are determined, and the productivity of each model is explored. The proposemic rhyming slang neologisms are studied in the light of holophrasis.

Key words: slang neologism, rhyming substitution, phrasemic rhyming slang neologism, lexemic rhyming slang neologism, proposemic rhyming slang neologism.

Постановка проблеми. Інтернаціоналізація англійської мови з початку XIX століття стала важливим імпульсом для фрагментації та диверсифікації усіх її лектів загалом і соціолектів зокрема. Римований сленг, який за декілька століть до цього сформувався в середовищі лондонської міської говірки кокні, згодом поширився й на інші англійські країни, збагачуючи їхні територіальні та соціальні діалекти. Сучасний римований сленг характеризується розмаїттям форм і засобів вираження, які, вочевидь, потребують ретельної інвентаризації та систематизації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Незважаючи на значну кількість фундаментальних вітчизняних і зарубіжних праць із загального сленгознавства, проблема римованого сленгу досліджена обмежено. У спеціальних розвідках мовознавці зосереджували увагу здебільшого на соціолінгвальному (Л. Бауер, М. Герлах, Дж. Грін, Х. Йокосе, К.А. Редкозубова) та функціональному (Р.В. Рюмін, О.А. Ємельянов) аспектах аналізу римованих сленгізмів, а також на їх лексикографуванні (Д. Веретт, Т. Делзелл). Структурно-семантичні особливості римованих сленгізмів розглядалися поки що виключно зі словотвірних (використання аббревіатур) і просодичних (застосування повної та неповної мір римованості) позицій (Р.В. Рюмін, О.А. Ємельянов) [7, с. 64–67]. Отож, на жаль, досі відсутня вичерпна класифікація структурних типів римованих сленгізмів. Застосування новітнього матеріалу дослідження, а саме 311 неологізмів, які з'явилися в сленгу на початку XXI століття, дає змогу простежити структуру римованого сленгу сьогодення.

Постановка завдання. Метою статті є визначення структурних типів римованих сленгізмів, які поповнили англійську мову на початку XXI століття.

Досягнення цієї мети передбачає вирішення таких завдань:

1) уточнити рівні мови, які становлять основу структурної типологізації римованих неосленгізмів;

2) здійснити кількісний аналіз досліджуваних одиниць;

3) на основі отриманих даних виділити новітні тенденції продуктивності різних структурних типів римованих неосленгізмів в англійській мові початку XXI століття.

Виклад основного матеріалу. Римована субституція є унікальним, властивим тільки англійській мові способом словотвору [11, с. 121], який ґрунтується на заміні плану вираження вихідної одиниці суголосним їй у фінальній позиції планом вираження кінцевого неосленгізму без зміни семантики. Вихідна одиниця переважно представлена лексемою, тоді як кінцевою одиницею постає здебільшого римована фраза, наприклад, *glass of water* «чверть унції кокаїну», що римується з *quarter* [10, с. 292], рідше – римована лексема, наприклад, *lollypop* «магазин, крамниця», що римується з *shop* [10, с. 406].

Вважають, що римований сленг як феномен сформувався на початку [12, с. 221] або в середині [11, с. 118; 15, с. 4] XIX століття, хоча перші його зразки датуються ще XVII [13, с. 395] або навіть XVI [4, с. 192] століттями. Зародження римованого сленгу пов'язується з лондонською міською говіркою кокні, яка розвинулася в робітничому районі Іст-Енд, початково в тій частині північного Лондона, куди долинали дзвони церкви Сент-Мері-ле-Боу в Чіпсайді [15, с. 3]. Згодом римований сленг поширюється і на інші частини Сполученого Королівства (Шотландію, Північну Ірландію), а ще пізніше – і на держави-члени Співдружності націй [11, с. 118].

Еміграція носіїв кокні до Ірландії, США, Канади, Австралії, Нової Зеландії та Південної Африки у другій половині XIX століття стала передумовою глобалізації феномена римованого

сленгу. Проаналізований матеріал (311 одиниць) дає змогу, однак, стверджувати, що на початку ХХІ століття найвищою продуктивністю римованих сленгів характеризується в британському варіанті англійської, де виявлено 303 нові одиниці, наприклад *French fries* «стегна» (вихідна форма *thighs*) [10, с. 269].

Поява неологізмів спостерігається в останні декілька десятиліть і в австралійському римованому сленгу [6; 8; 16]. У нашому дослідженні, об'єкт якого обмежується початком ХХІ століття, таких одиниць зафіксовано сім, зокрема: *Captain Cook* «поганий, лихий» (вихідна форма *crook*) [10, с. 118], *Darby and Joan* «позика» (вихідна форма *loan*) [10, с. 186], *dirty dish* «риба» (вихідна форма *fish*) [10, с. 203], *four by two* «тюремний наглядач» (вихідна форма *screw*) [10, с. 266], *tit-for-tat* «штрейкбрехер» (вихідна форма *rat*) [10, с. 654].

Канадський сленг представлений однією жартиливою фразою *Mop and Pail* на позначення газети «The Globe and Mail» [10, с. 439], тоді як в американському та південноафриканському сленгу нових римованих субститутів не виявлено взагалі.

З огляду на мовні рівні, на яких представлено досліджувані одиниці, серед проаналізованих римованих неосленгізмів розрізняємо три групи одиниць: **лексемні**, в яких суголосна форма представлена словом; **фраземні**, якщо суголосна форма представлена словосполученням; **пропоземні**, де суголосна форма представлена реченням. Водночас у пропорційному відношенні фраземні римовані субститути (94,9 % одиниць) суттєво переважають лексемні (4,1 % одиниць) та пропоземні (1 % одиниць).

Фраземні римовані неосленгізми (295 одиниць) тлумачимо як новітні соціально марковані словосполучення, які зазнали фонетичної ремотивації на основі суголосся вихідної та кінцевої одиниць. Наприклад, в основі творення неосленгізму *vanilla fudge* «суддя» (вихідна форма *judge*) [10, с. 679] лежить процес лексикалізації вільного словосполучення *vanilla fudge* «ванільна помадка», яке набуло значення «суддя» внаслідок суголосності вихідній одиниці *judge* з ідентичною семантикою.

З огляду на тип синтаксичного зв'язку між компонентами кінцевої форми пропонуємо виділяти **підрядні** та **сурядні фраземні римовані неосленгізми**.

Підрядні фраземні римовані неосленгізми (244 одиниці) розуміємо як новітні соціально марковані словосполучення, повнозначні компоненти яких перебувають у відношеннях суборди-

нації, тобто характеризуються наявністю головного та залежного складників. За морфологічною природою головного слова підрядні фраземні одиниці поділяємо на **субстантивні**, **вербальні** та **адвербіальні**.

У **субстантивних підрядних фраземних римованих неосленгізмах** (235 одиниць) головним компонентом постає іменник, тоді як залежне слово може бути представлене прикметником або іменником у функції означення. За природою означення виділяємо три моделі творення субстантивних підрядних фраземних римованих неосленгізмів: «іменник-означення + іменник», «прикметник + іменник», «іменник у присвійному відмінку + іменник».

У моделі «іменник-означення + іменник» підрядний член суголосної фрази представлений іменником у називному відмінку, який виконує функцію означення. Наприклад, у римованому неосленгізмі *coffin lid* «дитина» (вихідна форма *kid*) [10, с. 153], який походить від вільного словосполучення *coffin lid* «кришка труни», як головний (*lid* «кришка»), так і залежний (*coffin* «труна») компоненти представлені іменниками. За вказаною моделлю утворилося 140 одиниць, зокрема *apple fritter* «гірке пиво» (вихідна форма *bitter*) [10, с. 14], *kung-fu fighter* «запальничка» (вихідна форма *lighter*) [10, с. 389] та *tin bath* «сміх» (вихідна форма *laugh*; тут рима пов'язана з характерним для говірки кокні уподібненням фонем /θ/ до /f/ [14, с. 226]) [10, с. 653].

Якщо підрядний член суголосної фрази представлений прикметником (83 одиниці), римовані неосленгізми утворюються за моделлю «прикметник + іменник». Наприклад, для соціально маркованого новотвору *Persian rugs* «наркотики» (вихідна форма *drugs*) [10, с. 490] римованим субститутом слугувало вільне словосполучення «перські килими», де головний компонент *rugs* є іменником, а залежний *Persian* – прикметником. Серед інших неосленгізмів цієї групи зазначимо *easy rider* «сидр» (вихідна форма *cider*) [10, с. 230], *flowery dell* «житло, халупа» (вихідна форма *cell*) [10, с. 261], *sweaty sock* «шотландець» (вихідна форма *Jock*) [10, с. 634].

Найменш продуктивною є модель «іменник у присвійному відмінку + іменник» (12 одиниць). У 7 римованих субститути присвійний відмінок твориться синтетично, тобто за допомогою закінчення 's, наприклад: *jockey's whips* «наркотик ЛСД» (вихідна форма *trips*) [10, с. 369], *monkey's nuts* «недопалки» (вихідна форма *cigarette butts*) [10, с. 437], *ship's anchor* «нікчема» (вихідна форма *wanker*) [10, с. 573]. У 5 одиницях нато-

мість форма присвійного відмінка передається аналітичним шляхом – за допомогою прийменника *of*, що простежуємо, зокрема, в неосленгізмі *Republic of Mali* «кокаїн» (вихідна форма *charlie*) [10, с. 537].

У **вербальних підрядних фраземних римованих неосленгізмах** (5 одиниць) головний член представлений самостійним або копулярним дієсловом, а функцію залежного члена виконує прикметник або прислівниковий зворот із значенням локативності.

Моделей творення вербальних підрядних фраземних римованих неосленгізмів зафіксовано дві: «дієслово-зв'язка + прикметник» і «дієприкметник + прислівниковий зворот із семантикою локативності». Першу модель ілюструє одиниця *B flat* «(про людину) товстий, жирний» (вихідна форма *fat*) [10, с. 50], у якій орфографія дієслова-зв'язки *be* паралельно зазнала фонетизації: *be* [bi:] → *B* [bi:]. За другою моделлю утворився дієприкметниковий зворот *made in heaven* «число 67 (у бінго)» (вихідна форма *sixty-seven*) [10, с. 415], який, у свою чергу, складається з дієприкметника минулого часу *made* та прислівникового звороту *in heaven* зі значенням місцезнаходження.

Адвербіальні підрядні фраземні римовані неосленгізми (4 одиниці) представлено локативними прислівниковими зворотами. У двох із чотирьох прикладів – *on one's tobler* «самостійно» (вихідна форма *on one's own*) [10, с. 656] та *up the lemon* «вагітна» (вихідна форма *up the duff*) [10, с. 397] – суголосся вихідної форми не збереглося в кінцевій формі внаслідок її скорочення. Черезланковий словотвір як пропуск формально і логічно необхідного дериваційного кроку [1, с. 33; 5, с. 201] в адвербіальних неосленгізмах зумовив утрату суголосся початкової та кінцевої одиниць, що доводимо в процесі їх трансформаційного аналізу, у якому виділяємо чотири етапи:

1) порушення структури твірної одиниці шляхом її розкладу із конденсацією вихідної семантики у фрагменті лексеми: трансформації (*on one's own* → *own* /-əʊn / та (*up the*) *duff* → *-uff* /-ʌf /;

2) ідентифікація нового позначувального, ніяк семантично не спорідненого із твірною одиницею, виключно на основі суголосності вичленованому на першому етапі фрагменту лексеми: трансформації *Toblerone* → *-one* /-əʊn / та *lemon puff* → *-uff* /-ʌf /;

3) перенесення семантики твірної одиниці у проміжну похідну на основі їхньої фонетичної подібності: трансформація назви марки шоколаду трикутної форми *Toblerone* з появою омонімічного

(*on one's*) *Toblerone* зі значенням «самостійно» та трансформація апелювативного кулінаронама *lemon puff* з появою омонімічного (*up the*) *lemon puff* зі значенням «вагітна»;

4) усічення отриманої на третьому етапі проміжної похідної форми *on one's Toblerone* із вилученням фінального елемента - *one* (трансформація *on one's Toblerone* «самостійно» → *on one's tobler* «самостійно») та еліптизація отриманої на третьому етапі проміжної похідної форми *up the lemon puff* із вилученням повнозначного компонента *puff* (трансформація *up the lemon puff* «самостійно» → *up the lemon* «самостійно»).

Отже, у більшості підрядних фраземних римованих неосленгізмів головне слово представлене іменником.

Сурядні фраземні римовані неосленгізми (51 одиниця) складаються з двох або більше повнозначних частин, з'єднаних між собою сполучниками *and* або *or*. Наприклад, одиниця *shovel and pick* «тюрма» (вихідна форма *nick*) [10, с. 579] утворилася внаслідок лексикалізації вільного сурядного словосполучення *shovel and pick* «лопата і кирка», яке набуло значення «тюрма» внаслідок суголосності вихідній одиниці *nick* з ідентичною семантикою.

При цьому компонентами сурядних фраземних римованих неосленгізмів постають **відонімні та відапелювативні форми**.

Відонімні сурядні фраземні римовані неосленгізми, представлені 19 одиницями, творяться шляхом перенесення плану вираження сурядного словосполучення, яке виражає парну власну назву, на одиничну загальну лексему. Наприклад, новотвір *Mork and Mindy* «вітрянний» [10, с. 440] походить від сурядного словосполучення «Морк та Мінді» – назви популярного у 1970–1980-х роках американського комедійного серіалу, а вихідною формою для неосленгізму слугував співзвучний апелюватив *windy* «вітрянний» (спільний фрагмент /-ɪndɪ/). З-поміж відонімних сурядних фраземних римованих неосленгізмів 13 є субстантивними (*Becks and Posh* «їжа» (вихідна форма *nosh*) [10, с. 43], *Laurel and Hardy* «ямайський гангстер» (вихідна форма *yardie*) [10, с. 394]) та 6 – ад'єктивними (*George and Zippy* «(про погоду) холодний» (вихідна форма *nippy*) [10, с. 285], *Richard and Judy* «який зазнає перепадів настрою; похмурий, дратівливий» (вихідна форма *moody*) [10, с. 538]).

Передумовою творення **відапелювативних сурядних фраземних римованих неосленгізмів** є перенесення плану вираження сурядного словосполучення, що виражає парну загальну

назву, на одиничну загальну лексему. Наприклад, сурядне за своєю природою словосполучення *wind and kite* «вітер і повітряний змій» на початку XXI століття набуло сленгового значення «Інтернет-сайт» [10, с. 702] унаслідок співзвучності вихідній формі *website* (спільний фрагмент */-aut/*). Виявлені 32 неосленгізми походять здебільшого від субстантивних (*games and sports* «бородавки» (вихідна форма *warts*) [10, с. 279], *mum and dad* «захисний щиток у крикеті» (вихідна форма *cricket pad*) [10, с. 446], *sir and miss* «сифіліс» (вихідна форма *syphilis*) [10, с. 584]), рідше – ад’єктивних (*pie and mash* «ефектний, показний» (вихідна форма *flash*) [10, с. 494]), сурядних словосполучень.

Практично всі **сурядні фраземні римовані неосленгізми** (50 одиниць) складаються з двох семантично автономних сурядних компонентів і з’єднувального сполучника *and* або протиставного сполучника *or*. Єдиним багатоконтактним утворенням у нашому корпусі, яке налічує п’ять семантично автономних сурядних членів, є *Dave Dee, Dozy, Beaky, Mick and Tich* «багатий» (вихідна форма *rich*) [10, с. 188]. 49 проаналізованих сурядних фраземних римованих неосленгізмів мають іменникову природу, а по одній одиниці мають компоненти-прикметники (*light and bitter* «туалет» (вихідна форма *shitter*) [10, с. 400]) та компоненти-числівники (*three and four* «проститутка» (вихідна форма *whore*) [10, с. 648]).

Отже, з-поміж фраземних римованих неосленгізмів суттєво переважають підрядні, що зумовлено їхньою простішою структурою, порівняно із сурядними. Якщо підрядне субстантивне словосполучення, яке виконує функцію суголосної фрази, мінімально містить два компоненти, то сурядне – три у зв’язку з обов’язковим інтерпозитивним з’єднувальним елементом.

Лексемні римовані неосленгізми. До **лексемних римованих неосленгізмів** (13 одиниць) зараховуємо новітні соціально марковані слова, які зазнали фонетичної ремотивації на основі суголосся вихідної та кінцевої одиниць. Наприклад, в основі творення неосленгізму *cinderella* «боягузливий» (вихідна форма *yellow*) [10, с. 143] лежить процес омонімізації антропоніма *Cinderella* «Попелюшка», який набув значення «боягузливий» унаслідок часткової суголосності з вихідною одиницею *yellow* з ідентичною семантикою.

Серед лексемних римованих неосленгізмів представлені як **відапелятивні форми** слів із початковим значенням загальної назви, так і **відонімні**, які походять від власних назв.

Під час творення **відапелятивних монолексичних неосленгізмів** відбувається перенесення плану вираження однієї загальної назви на іншу. Ця група римованих субститутивів представлена 7 прикладами, серед яких лексеми загального та спеціального сленгів. Перший збагатився на початку XXI століття такими одиницями, як *lollypop* «магазин, крамниця» (вихідна форма *shop*) [10, с. 406] та *teabag* «нікчема» (вихідна форма *slag*) [10, с. 642]. Другий містить сленги військових (*ferret* «берет Королівських військово-повітряних сил Великобританії» (вихідна форма *beret*) [10, с. 248]), наркоманів (*giraffe* «половина унції наркотику» (вихідна форма *half*) [10, с. 290]) та ув’язнених (*the cucumbers* «практика ізоляції в’язнів, які відбувають покарання за злочини сексуального характеру, задля їхньої безпеки» (вихідна форма *the numbers*) [10, с. 178]).

Творення **відонімних монолексичних неосленгізмів** спирається на перенесення плану вираження власного імені на загальну назву. До цієї групи зараховуємо 6 одиниць. Серед них – *Casablanca* «нікчема» (вихідна форма *wanker*) [10, с. 121], *Madonna* «покійник; безнадійно хворий, доходяга» (вихідна форма *goner*) [10, с. 415] та *Michelle* «п’ять очок, здобутих у крикеті за один інінг» (вихідна форма *five for...*) [10, с. 428]. В останньому прикладі реконструкція суголосної форми ускладнюється черезланковим словотвором. Тож трансформаційний аналіз неосленгізму *Michelle* передбачає чотири етапи:

1) порушення структури твірної одиниці шляхом її розкладу з конденсацією вихідної семантики у фрагменті лексеми: трансформація *five for* */ˈfaɪv fɔː/* → */ˈfaɪ-...-fə/*;

2) ідентифікація нового позначувального, ніяк семантично не спорідненого із твірною одиницею, виключно на основі ідентичності вичленованого на першому етапі фрагмента лексеми: трансформація [*Michelle*] *Pfeiffer* */ˈfaɪfə/* → */ˈfaɪ-...-fə/*;

3) перенесення семантики твірної одиниці в проміжну похідну на основі фонетичної мотивації: трансформація власного імені американської актриси *Michelle Pfeiffer* з появою омонімічного *Michelle Pfeiffer* зі значенням «п’ять очок, здобутих у крикеті за один інінг»;

4) еліптизація отриманої на третьому етапі проміжної похідної форми *Michelle Pfeiffer* з вилученням фінального повнозначного елемента *Pfeiffer*: трансформація *Michelle Pfeiffer* «п’ять очок, здобутих у крикеті за один інінг» → *Michelle* «п’ять очок, здобутих у крикеті за один інінг».

Отже, відапелятивні та відонімні лексемні римовані неосленгізми характеризуються при- ближно однаковою кількісною представленістю.

Пропоземні голофрастичні римовані неосленгізми (3 одиниці) тлумачимо як новітні соціально марковані вислови, які зазнали фонетичної ремо- тивації на основі суголосся вихідної та кінцевої форм. Голофрастичність пропоземних римованих неосленгізмів виражається в онтологічному поєд- нанні в них ознак речення та слова. З одного боку, в плані вираження чітко ідентифікується пред- икативний центр, навіть якщо вихідне речення неповне. З іншого – у плані змісту пропоземні одиниці набувають значення замішуваних суго- лосних форм лексем і відтак починають виражати поняття, а не судження. У зв'язку з цим голофрастичні одиниці також називають *словами-зрощен- нями* [2, с. 85–87].

Під час голофразису складники речення зви- чайно оформлюються в одне слово-зрощення графічно – за допомогою дефіса або написання разом. Водночас із трьох представлених у дослі- дженні голофраз – *no surrenders* «підтяжки» (вихідна форма *suspenders*) [10, с. 463], *sieg heils* «геморой» (вихідна форма *piles*) [10, с. 582] та *right-said-Fred* «голова» (вихідна форма *head*) [10, с. 540] – тільки остання містить дефіси, тоді як перші дві пишуться окремо. Однак графічний критерій неправомірно розглядати як визначаль- ний під час ідентифікації явища голофразису, оскільки одиниці *no surrenders* та *sieg heils* роз- винулися в середовищі англійської графічної традиції, яка характеризується нестабільністю та варіативністю правопису, коли одна і та сама лексема може подаватися різними лексикогра- фами в неідентичній орфографії [3, с. 128–136; 9, с. 485–486; 14, с. 245]. При цьому неосленгізми *no surrenders* та *sieg heils* правомірно зарахову- вати до слів-зрощень за трьома критеріями: фор- мальним, семантичним і структурним.

Формальний критерій виокремлення голо- фразису пов'язаний із обов'язковою наявністю в плані вираження предикативного центру речення.

Обидва неосленгізми складаються з компонентів, що формують предикативні центри. У першому випадку йдеться про неповне речення [*there are*] *no surrenders* «ніхто не здається», буквально «здавань немає», де наявний підмет, а вилуче- ний присудок легко реконструюється. Другий приклад *sieg heils* (з німецького «вітайте пере- могу») походить від наказового речення, де наяв- ний присудок, а підмет відсутній у зв'язку з імпе- ративністю речення.

Семантичний критерій виокремлення голо- фразису пов'язуємо з вираженням словами- зрощеннями не суджень, а, подібно до лексем, понять. Наприклад, *no surrenders* та *sieg heils* виражають поняття «підтяжки» та «геморой» від- повідно. Обидва неосленгізми використовуються для заміщення лексем, оскільки в римованому сленгу семантика вихідної одиниці повністю транспонується у форму, суголосну вихідній.

Структурний критерій виокремлення голо- фразису передбачає обов'язкову цільнооформле- ність слова-зрощення, яка виявляється в немож- ливості включення в структуру неосленгізмів *no surrenders* та *sieg heils* будь-яких нових інтерпо- зитивних елементів.

Висновки. Основу структурної типологіза- ції римованих неосленгізмів англійської мови початку ХХІ століття становлять фраземний (94,9% одиниць), лексемний (4,1% одиниць) і пропоземний (1% одиниць) рівні мови. Серед фраземних римованих неосленгізмів підрядні форми (78,5% одиниць) кількісно переважають сурядні (16,4% одиниць), а найпродуктивнішою моделлю постає «іменник-означення + іменник» (45% одиниць). Лексемні римовані неосленгізми представлені відонімними (1,9% одиниць) та відапелятивними (2,2% одиниць) формами. Доцільність ідентифікації та аналізу пропозем- них римованих неосленгізмів у рамках дослі- дження зумовлена онтологічним поєднанням у них синтаксичної та лексичної природи, що робить можливою появу голофраз, також відо- мих як слова-зрощення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Архангельська А.М. До проблеми словотвірної фемінізації в українській мові новітньої доби: традиція і сучасність. Мовознавство. 2013. № 6. С. 27–40.
2. Беляева М.Ю. Голофразис в ономастике. Новината за напреднали наука: материали за ІХ Междунар. науч. практ. конф. (г. София, 17–25 мая 2013 г.) / Ред. М.Т. Петков. София: ООД «Бял ГРАД-БГ», 2013. Т. 27. С. 85–87.
3. Бортничук Е.Н., Василенко И.В., Пастушенко Л.П. Словообразование в современном английском языке. Київ: «Вища школа», 1988. 263 с.
4. Емельянов А.А. О функциональных особенностях английского рифмованного сленга. Вестник гуманитарного факультета Ивановского государственного химико-технологического университета. 2008. Вып. 3. С. 188–195.

5. Нелюба А.М. Черезкрокове словотворення й інноваційні явища в українській мові (на зразках суфіксальних дериватів). Вісник Дніпропетровського університету. Серія: «Мовознавство». 2009. Т. 17, Вип. 15 (1). С. 201–209.
6. Редкозубова Е.А. Сленг как этноспецифический феномен австралийского и новозеландского коммуникативного пространства. Вестник Адыгейского государственного университета. Серия 2 : Филология и искусствоведение. 2013. № 4 (128). С. 76–84.
7. Рюмин Р.В., Емельянов А.А. Английский рифмованный сленг: теоретический и прикладной аспекты: монография. Иркутск: ИГЛУ, 2010. 182 с.
8. Bauer L. A Note on Rhyming Slang in New Zealand English. New Zealand English Journal. 1999. Vol. 13. P. 5–7.
9. Bauer L. Compounds and Minor Word-Formation Types. The Handbook of English Linguistics / Ed. by B. Aarts, A. McMahon. Malden, USA – Oxford, UK – Carlton, Australia: Blackwell Publishing, 2006. P. 483–506.
10. Dalzell T., Victor T. The Concise New Partridge Dictionary of Slang and Unconventional English. London – New York: Routledge, 2008. 721 p.
11. Görlach M. Still More Englishes (Varieties of English Around the World). Amsterdam – Philadelphia: John Benjamins, 2002. 256 p.
12. Green J. Rhyming Slang. Critical Quarterly. 2003. Vol. 45. № 1, 2. P. 220–226.
13. Hughes G. An Encyclopedia of Swearing. London – New York: Routledge, 2006. 573 p.
14. The Oxford Companion to the English Language / Ed. by T. McArthur. Oxford – New York: Oxford University Press, 1992. 1184 p.
15. Wherrett D. A Dictionary of Cockney Rhyming Slang. A Watchya.com Publication, 2009. 81 p.
16. Yokose H. Australian Rhyming Slang (II). 東京家政学院筑波女子大学紀要第3集. 1999年. 189 ~ 202 ページ.

УДК 811.111'42«19»

СПОСОБИ РЕАЛІЗАЦІЇ МОВЛЕННЄВОГО АКТУ ДОКОРУ В АНГЛОМОВНОМУ ДИСКУРСІ ХХ СТОЛІТТЯ

WAYS OF ACTUALIZING THE SPEECH ACT OF REPROACH IN THE ENGLISH XX CENTURY DISCOURSE

Буренко Т.М.,

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри германської філології
Сумського державного педагогічного університету
імені А.С.Макаренка*

Досліджено способи реалізації мовленнєвого акту докору в англomовному дискурсі ХХ ст. Мовне оформлення докору залежить від того, як виражена інтенція. З'ясовано, що основна частина докорів належить до непрямих мовленнєвих актів, які виражають дві іллокуції – базисну та дійсну. Мовленнєвий акт докору може підсилюватися мімікою, жестами та голосом.

Ключові слова: адресант, адресат, докір, іллокуція, інтенція, мовленнєвий акт.

Исследованы способы реализации речевого акта упрека в англоязычном дискурсе ХХ в. Языковое оформление упрека зависит от способа реализации интенции. Выяснено, что основная часть упреков относится к косвенным речевым актам, выражающим две иллокуции – базисную и действительную. Речевой акт упрека может усиливаться мимикой, жестами и голосом.

Ключевые слова: адресант, адресат, упрек, иллокуция, интенция, речевой акт.

Ways of actualizing the speech act of reproach in the English XX century discourse were examined. Pragmatic category of explicitness / implicitness determines the language design of reproach. It was found that the majority of the reproaches belongs to indirect speech acts that express two illocutions – basic and actual. Speech act of reproach can be intensified by body language, gestures, voice.

Key words: addresser, addressee, reproach, illocution, intention, speech act.